

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος.....	7
Είσαγωγή.....	9
Βραχυγραφίαι.....	11
ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ	13
Περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀκολουθιῶν.....	13
Θ΄ ΩΡΑ.....	14
ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ	15
1. Περὶ τοῦ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός».....	15
2. Περὶ τοῦ Προοιμιακοῦ Ψαλμοῦ.....	15
3. Περὶ τῶν Ἀνοιξανταρίων.....	16
4. Περὶ τῆς Μεγάλης Συναπτῆς («Εἰρηνικῶν»).....	16
5. Περὶ τοῦ Καθίσματος τοῦ Ψαλτηρίου.....	16
6. Περὶ τοῦ «Μακάριος ἀνὴρ».....	17
7. Περὶ τῶν πρωτείων τῶν χορῶν.....	17
8. Περὶ τοῦ εἰς ποῖα τροπάρια ἄρχεται ὁ α΄ χορὸς καὶ εἰς ποῖα ὁ β΄.....	18
9. Περὶ τοῦ «Κύριε ἐκέκραξα».....	18
10. Περὶ τῶν Ἑσπερίων στιχηρῶν.....	18
11. Περὶ τοῦ Δοξαστικοῦ τῶν Ἑσπερίων.....	19
12. Περὶ τοῦ Θεοτοκίου τῶν Ἑσπερίων.....	19
13. Περὶ τῆς Εἰσόδου.....	20
14. Περὶ τῆς ἐπιλυχνίου εὐχαριστίας «Φῶς ἰλαρόν».....	21
15. Περὶ τοῦ Προκειμένου τῆς ἡμέρας.....	21
16. Περὶ τῶν Ἀναγνωσμάτων.....	22
17. Περὶ τῆς Ἐκτενοῦς δεήσεως.....	23
18. Περὶ τῆς Λιτῆς.....	23
19. Περὶ τῶν στιχηρῶν τῶν Ἀποστίχων.....	24
20. Περὶ τοῦ Δοξαστικοῦ τῶν Ἀποστίχων.....	24
21. Περὶ τοῦ Θεοτοκίου τῶν Ἀποστίχων.....	24
22. Περὶ τοῦ «Νῦν ἀπολύεις».....	25
23. Περὶ τῆς Ἄρτοκλασίας.....	25

24. Περὶ τῆς Ἀναγνώσεως.....	26
25. Περὶ τῆς Παρακλήσεως εἰς τὴν Βηματάρισσαν.....	26
26. Περὶ τῶν Ἀπολυτικίων.....	26
27. Περὶ τῆς Ἀπολύσεως.....	27
28. Περὶ τῆς ἱεραρχίας μνημονεύσεως ἢ ἑορτασμοῦ τῶν Ἁγίων.....	28
29. Περὶ τῶν «Πρόσδεξαι».....	28
30. Περὶ τοῦ Τρισαγίου ἐπὶ τοῦ κτητορικοῦ τάφου.....	29
ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΝ.....	29
1. Περὶ τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου.....	29
2. Περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου.....	31
3. Περὶ τοῦ Θεοδοκαρίου.....	31
4. Περὶ τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.....	32
5. Περὶ τῶν Κανόνων εἰς τὸ Ἀπόδειπνον.....	32
ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΚΟΝ.....	33
ΟΡΘΡΟΣ.....	34
1. Περὶ τῶν Βασιλικῶν ψαλμῶν «Ἐπακούσαι σου Κύριος».....	34
2. Περὶ τοῦ Ἑξαψάλμου.....	35
3. Περὶ τοῦ «Θεὸς Κύριος».....	35
4. Περὶ τοῦ «Ἀλληλούϊα».....	35
5. Περὶ τῶν στιχολογιῶν τοῦ Ψαλτηρίου.....	36
6. Περὶ τοῦ Πολυελέου.....	36
7. Περὶ τῶν Καθισμάτων.....	37
8. Περὶ τῶν Εὐλογηταρίων.....	38
9. Περὶ τῶν Ἀναβαθμῶν.....	38
10. Περὶ τοῦ Εὐαγγελίου.....	39
11. Περὶ τοῦ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι».....	40
12. Περὶ τοῦ Ν' ψαλμοῦ τοῦ Ὁρθρου.....	40
13. Περὶ τῶν Κανόνων.....	40
14. Περὶ τῶν Κανόνων ὅταν ἀναγινώσκωνται αἱ ᾠδαί.....	41
15. Περὶ τῶν Κανόνων ὅταν ψάλλωνται ἅπασαι αἱ ᾠδαί.....	42
16. Περὶ τοῦ πῶς ψάλλονται ἢ ἀναγινώσκονται οἱ Κανόνες.....	42
17. Περὶ τῶν Καταβασιῶν.....	42
18. Περὶ τῶν μεσῳδίων Καθισμάτων.....	44
19. Περὶ τοῦ Κοντακίου, τοῦ Οἴκου καὶ τοῦ Συναξαρίου.....	44
20. Περὶ τῆς Τιμιωτέρας.....	44
21. Περὶ τῶν Ἐξαποστειλαρίων.....	45
22. Περὶ τῶν Φωταγωγικῶν.....	45

23. Περὶ τῶν Αἵνων.....	46
24. Περὶ τῶν στιχηρῶν τῶν Αἵνων.....	47
25. Περὶ τοῦ Δοξαστικοῦ τῶν Αἵνων.....	48
26. Περὶ τοῦ Θεοτοκίου τῶν Αἵνων.....	49
27. Περὶ τῆς Δοξολογίας.....	49
28. Περὶ τῶν Ἀποστίχων τῶν Αἵνων.....	50
29. Περὶ τῶν Ἀπολυτικίων εἰς τὸ τέλος τοῦ Ὁρθρου.....	50
ΩΡΑΙ.....	51
1. Περὶ τῶν Ὁρῶν ἐν τῇ Μ. Τεσσαρακοστῇ.....	51
2. Περὶ τῶν Μεσωρίων.....	53
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.....	53
1. Περὶ τῆς Θείας Λειτουργίας.....	53
2. Περὶ τῶν Λειτουργιῶν εἰς τὰ Παρεκκλήσια.....	54
3. Περὶ τῶν Λειτουργιῶν τοῦ ἑφημερίου.....	54
4. Περὶ τῶν Λειτουργιῶν εἰς τὸ Καθολικόν.....	55
5. Περὶ τῶν Συλλειτουργῶν.....	55
6. Περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς Θείας Λειτουργίας.....	55
7. Περὶ τῶν Ἀντιφώνων.....	55
8. Περὶ τῶν Τυπικῶν.....	56
9. Περὶ τῶν Μακαρισμῶν.....	56
10. Περὶ τῆς Μικρᾶς Εἰσόδου.....	57
11. Περὶ τοῦ Εἰσοδικοῦ.....	57
12. Περὶ τῶν Ἀπολυτικίων καὶ Κοντακίων.....	57
13. Περὶ τῶν περιόδων τῶν Προεορτίων ἢ Μεθεόρτων Κοντακίων.....	58
14. Περὶ τοῦ Τρισαγίου Ὑμνου.....	59
15. Τάξις τοῦ Προκειμένου καὶ Ἀλληλουαρίου τοῦ Ἀποστόλου.....	60
16. Τάξις τοῦ Εὐαγγελίου.....	62
17. Περὶ τῶν Ἀποστολικῶν καὶ Εὐαγγελικῶν περικοπῶν.....	62
18. Περὶ τῶν περιόδων τῶν Ἀποστολικῶν καὶ Εὐαγγελικῶν περικοπῶν.....	62
19. Περὶ τῶν Ἀποστολικῶν καὶ Εὐαγγελικῶν περικοπῶν εἰς τὰ Παρεκκλήσια.....	63
20. Περὶ τῶν Ἀποστολικῶν καὶ Εὐαγγελικῶν περικοπῶν εἰς τὸ Καθολικόν.....	64
21. Περὶ τοῦ Χερουβικοῦ Ὑμνου.....	65
22. Περὶ τῶν Πληρωτικῶν (ἢ Λειτουργικῶν).....	66
23. Περὶ τοῦ «Ἄξιόν ἐστιν».....	66
24. Περὶ τοῦ Κοινωνικοῦ.....	68
25. Περὶ τῆς Θείας Μεταλήψεως.....	69
26. Περὶ τῆς λήψεως ἀντιδώρου καὶ Ἀγιασμοῦ.....	70
27. Περὶ τοῦ «Πληρωθήτω».....	70

28. Περὶ τῆς Ὀπισθαμβώνου εὐχῆς.....	70
29. Περὶ τῆς μνημονεύσεως Κολλύβων Ἁγίων.....	71
30. Περὶ τῆς μνημονεύσεως Κολλύβων Κεκοιμημένων.....	71
31. Περὶ τοῦ «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου».....	71
32. Περὶ τῆς Ἀπολύσεως τῆς Θ. Λειτουργίας.....	71
33. Περὶ τῶν Ψαλμῶν τῆς Τραπέζης.....	72
34. Περὶ τοῦ «Δί' εὐχῶν».....	72
35. Περὶ τῶν εὐχῶν τῆς Εὐχαριστίας.....	72
ΜΕΡΟΣ Β' - ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟΤΗΤΕΣ.....	73
A. ΜΝΗΜΑΙ ΑΓΙΩΝ.....	73
Ἄνευ Δοξαστικῶν (λιτῶς).....	73
Δοξαστικά.....	75
Αἶνοι.....	76
Δοξολογία.....	78
Εἴσοδος.....	80
Μικροὶ Κώδωνες.....	82
Μεγάλοι Κώδωνες.....	84
Ἄγρυπνία.....	86
Ἄγρυπνία μετὰ Χοροστασίας.....	88
B. ΔΕΣΠΟΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ.....	88
Γ. ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ.....	89
Δ. ΠΡΟΕΟΡΤΙΑ - ΜΕΘΕΟΡΤΑ.....	91
Μετὰ Ἁγίου ἄνευ Δοξαστικῶν.....	91
Μετὰ Ἁγίου ἔχοντος Δοξαστικά.....	93
Μετὰ Ἁγίου ἔχοντος Αἶνους.....	94
Μετὰ Ἁγίου ἔχοντος Δοξολογίαν.....	96
Μετὰ Ἁγίου ἔχοντος Εἴσοδον.....	97
Μετὰ Ἁγίου ἔχοντος Μικροὺς Κώδωνας.....	99
Μετὰ Ἁγίου ἔχοντος Μεγάλους Κώδωνας.....	100
Μετὰ Ἁγίου ἔχοντος Ἄγρυπνίαν.....	102
Μετὰ δύο Ἁγίων.....	104
E. ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΔΕΣΠΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ.....	105

ΜΕΡΟΣ Γ' - ΤΑΞΕΙΣ	107
ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΤΑΞΙΣ	107
Περὶ τῆς ἐφημερίας	107
Ἐν ἡμέρᾳ ἄνευ ψαλτῆς Δοξολογίας	107
Εἰς ἑορταστικότητα Δοξολογίας	112
Εἰς ἑορταστικότητα Εἰσόδου	113
Εἰς ἑορταστικότητα Μικρῶν Κωδῶνων	116
Εἰς ἑορταστικότητα Μεγάλων Κωδῶνων	117
Εἰς ἑορταστικότητα ἀπλῆς Ἀγρυπνίας (ἄνευ Χοροστασίας)	121
Εἰς ἑορταστικότητα Ἀγρυπνίας μετὰ Χοροστασίας	124
Εἰς Χοροστασίαν ἄνευ Ἀγρυπνίας	126
Ἀκολουθία Κυριακῆς	127
Συλλείτουργα Κυριακῶν	127
Ἀκολουθία Τρίτης	127
Ἀρχιερατικὴ Χοροστασία	128
Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία	128
Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων	133
Περὶ τῆς «ἐφημερίας» τῶν Διακόνων	134
ΤΑΞΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ	135
A. Περὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ	135
B. Τάξις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ	135
Ἐν ἡμέρᾳ ἄνευ ψαλτῆς Δοξολογίας	135
Εἰς ἑορταστικότητα Δοξολογίας	136
Εἰς ἑορταστικότητα Εἰσόδου	136
Εἰς ἑορταστικότητα Μικρῶν Κωδῶνων	137
Εἰς ἑορταστικότητα Μεγάλων Κωδῶνων (ἤτοι βαθέος Ὁρθρου)	138
Εἰς ἑορταστικότητα ἀπλῆς Ἀγρυπνίας (ἄνευ Χοροστασίας)	139
Εἰς ἑορταστικότητα Ἀγρυπνίας μετὰ Χοροστασίας	140
Νυκτερινὴ ἀκολουθία Κυριακῆς	141
Ἀκολουθία Τρίτης	141
Ἀκολουθία Μεσωρίων	142
Παραμονὴ Βηματαρίσεως ἐκτὸς τοῦ Βήματος	142
Γ. Στοιχεῖα τοῦ Τυπικοῦ ἄλλων ἀκολουθιῶν καὶ περιστάσεων	143
Ἄγιασμός τοῦ μηνός	143
Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία	143
Κηδεῖα	143
Κηδεῖα κατὰ τὴν Διακαινήσιμον Ἑβδομάδα	144
Εὐχέλαιον	144

Χειροτονία.....	144
ῥἘξοδος τιμίων Λειψάνων.....	144
Ψυχασάββατον.....	144
Κουρά ῥασοφόρου μοναχοῦ.....	144
Κουρά Μεγαλοσχήμου μοναχοῦ.....	144
Δ. Μηνολόγιον.....	145
Ε. Τριώδιον.....	158
Ζ. Πεντηκοστάριον.....	169

ΤΑΞΙΣ ΠΑΡΑΒΗΜΑΤΑΡΗ.....175

A. Περί τοῦ Παραβηματάρη.....	175
B. Τὰ καθήκοντα τοῦ Παραβηματάρη.....	175
Γ. Τάξις τοῦ Παραβηματάρη.....	176
Εἰς ἑορταστικότητα ἄνευ ἢ μετὰ Δοξαστικοῦ.....	176
Εἰς ἑορταστικότητα Αἰών.....	177
Εἰς ἑορταστικότητα Δοξολογίας.....	177
Εἰς ἑορταστικότητα Εἰσόδου.....	177
Εἰς ἑορταστικότητα Μικρῶν Κωδῶνων.....	178
Εἰς ἑορταστικότητα Μεγάλων Κωδῶνων.....	178
Εἰς ἑορταστικότητα Μεγάλων Κωδῶνων μετὰ Χοροστασίας.....	179
Εἰς ἑορταστικότητα ἀπλῆς Ἀγρυπνίας (ἄνευ Χοροστασίας).....	179
Εἰς ἑορταστικότητα Ἀγρυπνίας μετὰ Χοροστασίας.....	180
Νυκτερινὴ Ἀκολουθία Κυριακῆς.....	181
Ἀκολουθία Τρίτης.....	181
Δ. Στοιχεῖα τοῦ Τυπικοῦ ἄλλων ἀκολουθιῶν καὶ περιστάσεων.....	181
Ἄγιασμός τοῦ μηνός.....	181
Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία.....	182
Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.....	182
Κυριακαὶ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ἑσπέρας (Κατανυκτικοὶ Ἑσπερινοὶ).....	182
Κηδεῖα.....	182
Εὐχέλαιον.....	182
Χειροτονία εἰς διάκονον.....	183
Κουρά Μεγαλοσχήμου μοναχοῦ.....	183
Ψυχασάββατον.....	183
ῥἘξοδος τιμίων Λειψάνων.....	183
Ῐποδοχὴ ἐπίσημου προσώπου.....	183
Περί τοῦ πότε ἀνάπτει ὁ παραβηματάρη τὸ κατζίον.....	183
Πίναξ περὶ τοῦ κατζίου.....	184
Ε. Μηνολόγιον.....	184
Ζ. Τριώδιον.....	193
Ζ. Πεντηκοστάριον.....	199

ΤΑΞΙΣ ΚΑΝΟΝΑΡΧΟΥ	203
Α. Περί τοῦ Κανονάρχου.....	203
Β. Περί τοῦ κανοναρχήματος.....	203
Ἐν ἡμέρᾳ ἄνευ Εἰσόδου.....	203
Εἰς ἑορταστικότητα Εἰσόδου.....	205
Εἰς ἑορταστικότητα Μικρῶν Κωδῶνων.....	206
Εἰς ἑορταστικότητα Μεγάλων Κωδῶνων.....	206
Εἰς ἑορταστικότητα Μεγάλων Κωδῶνων μετὰ Χοροστασίας.....	207
Εἰς ἑορταστικότητα ἀπλῆς Ἀγρυπνίας (ἄνευ Χοροστασίας).....	207
Εἰς ἑορταστικότητα Ἀγρυπνίας μετὰ Χοροστασίας.....	208
Ἀκολουθία Κυριακῆς.....	208
ΜΕΡΟΣ Δ' - ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ	
ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ.....	211
Α. ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ.....	211
Σεπτέμβριος.....	211
Ὀκτώβριος.....	269
Νοέμβριος.....	319
Δεκέμβριος.....	379
Ἰανουάριος.....	447
Φεβρουάριος.....	517
Μάρτιος.....	599
Ἀπρίλιος.....	709
Μάιος.....	755
Ἰούνιος.....	819
Ἰούλιος.....	873
Αὔγουστος.....	915
Β. ΤΡΙΩΔΙΟΝ.....	967
Γ. ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΝ.....	1049
ΜΕΡΟΣ Ε' - ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ.....	1135
1. Ἁγιασμός τοῦ μηνός.....	1135
2. Μικρὸς Ἁγιασμός.....	1136
3. Παρακλήσεις.....	1136
4. Βάπτισις.....	1137
5. Ῥασοφορία δοκίμου μοναχοῦ.....	1137
6. Ῥασοευχή μοναχοῦ.....	1137

7.	Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου καὶ Ἀγγελικοῦ Σχήματος.....	1138
8.	Μνημόσυνον	1140
9.	Ἐκδημία μοναχοῦ.....	1141
10.	Ἐκδημία μοναχοῦ ἐν τῇ Διακαινησίμῳ Ἑβδομάδι	1144
11.	Ἐκδημία μοναχοῦ ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ Πεντηκοσταρίου	1144
12.	Εὐχέλαιον.....	1144
13.	Χειροτονία ὑποδιακόνου καὶ διακόνου.....	1146
14.	Χειροτονία πρεσβυτέρου.....	1147

ΜΕΡΟΣ ΣΤ' - ΔΙΑΦΟΡΑ1149

1.	Διήγησις ἐκ παραδόσεως περὶ τῆς ἰδρύσεως καὶ ἱστορίας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς...	1149
2.	Περὶ τοῦ ἁγίου Καθηγουμένου.....	1151
3.	Ὄνομαστήρια τοῦ ἁγίου Καθηγουμένου	1152
4.	Ἐκλογή νέου Καθηγουμένου	1152
5.	Τάξις ἐγκαθιδρύσεως νέου Καθηγουμένου	1153
6.	Περὶ τῆς Συνάξεως τῶν Προϊσταμένων	1154
7.	Περὶ τοῦ Τυπικάρη.....	1154
8.	Περὶ τοῦ Χοράρχου.....	1154
9.	Περὶ τοῦ Ἐπιστημονάρχου καὶ τοῦ Ἀπουσιολόγου.....	1155
10.	Περὶ τῶν Ἀναγνωσμάτων τῆς Τραπεζῆς.....	1155
11.	Περὶ τῶν Διαβαστῶν τῆς Τραπεζῆς.....	1155
12.	Περὶ τῆς εἰσόδου καὶ ἐξόδου εἰς τὴν Τράπεζαν.....	1155
13.	Τάξις τῆς Ὑψώσεως τῆς Παναγίας εἰς τὴν Τράπεζαν.....	1156
14.	Περὶ τοῦ πότε γίνεται Ὑψωσις τῆς Παναγίας εἰς τὴν Τράπεζαν.....	1157
15.	Περὶ τῶν διδομένων εἰς ἀλλοθρήσκους ἢ αἰρετικούς.....	1157
16.	Περὶ τοῦ Μνημοσύνου εἰς τὸ Κοιμητήριον κατὰ πᾶσαν Παρασκευὴν ἑσπέρας.....	1157
17.	Περὶ τῆς εὐλογήσεως τῆς ζύμης εἰς τὸ μαγνηπεῖον.....	1157
18.	Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως.....	1158
19.	Περὶ τῶν κατηχητικῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος.....	1158
20.	Ὄνομαστήρια ἀδελφοῦ.....	1158
21.	Τάξις ὑποδοχῆς Ἀρχιερέως ἢ Ἡγουμένου.....	1158
22.	Τάξις ὑποδοχῆς τιμίου Λειψάνου.....	1159
23.	Τάξις ὑποδοχῆς κοσμικοῦ ἄρχοντος	1160
24.	Τάξις ἐξόδου καὶ ἐπανόδου τῆς τιμίας Ζώνης.....	1161
25.	Περὶ τῆς παραθέσεως τῶν τιμίων Λειψάνων πρὸς προσκύνησιν τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν	1162
26.	Δοξολογία ἐπὶ Ἑθνικῇ Ἐπετείῳ	1162
27.	Περὶ Νηστείας.....	1162
28.	Περὶ Ἀργίας.....	1164
29.	Περὶ τοῦ πότε ὀφείλουσιν οἱ Μεγαλόσχημοι μοναχοὶ νὰ φέρωσι τὸ σχῆμα.....	1164
30.	Περὶ τοῦ πότε εἴθισται οἱ ἀδελφοὶ νὰ ἴστανται κατὰ τὰς ἀκολουθίας, κατὰ προφορικὴν παράδοσιν τῆς ἡμετέρας Μονῆς	1164

31.	Περὶ τοῦ ποῖοι ποιοῦσι σχῆμα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ μετὰ τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων	1165
32.	Τάξις τῶν Κωδῶνων.....	1166
33.	Ἄγιορειτικὴ συνταγὴ Κολλύβων	1166
34.	Αἱ Ἀργίαι τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Μονῇ.....	1167
35.	Στολισμοὶ Καθολικοῦ.....	1168
36.	Περὶ τοῦ τί ἀνάπτει καὶ τί κρούει ὁ ἐκκλησιάρχης πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀκολουθιῶν	1170
37.	Χρονολογικαὶ Σημειώσεις ἡμετέρας Μονῆς.....	1171
38.	Ἱεραρχικὴ σειρὰ τῶν Εἴκοσι Μονῶν τοῦ Ἁγ. Ὁρους.....	1173
ΜΕΡΟΣ Ζ' - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....		1175
1.	Πίνακες στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου.....	1175
2.	Ἀκολουθία τῆς Τραπέζης.....	1177
3.	Ἡ Λιτανεία κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας.....	1187
4.	Ἡ Λιτανεία κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων.....	1191
5.	Ἡ Λιτανεία τοῦ Ἐπιταφίου.....	1198
6.	Ἡ Λιτανεία κατὰ τὴν Τρίτην τῆς Διακαινησίμου.....	1200
7.	Ἡ Λιτανεία τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ.....	1213
8.	Λιτανεία γινομένη ἐπὶ λοιμοῦ.....	1221
9.	Μικρὰ Λιτανεία τῶν Ἁγίων Θεοφανείων.....	1228
10.	Τάξις καὶ Ἀκολουθία τοῦ Νιπτῆρος.....	1230
11.	Ἀκολουθία εἰς πᾶσαν μάθησιν ἐπιτήδειος.....	1239
12.	Ἀκολουθία Ἀνακομιδῆς λειψάνων μοναχοῦ.....	1241
13.	Φῆμαι Ἑορτῶν.....	1245
14.	Δίπτυχα Διακόνου ἐν τῇ Λειτουργίᾳ.....	1250
15.	Κατάλογος τῶν Κτητόρων καὶ Ἀνακαινιστῶν τῶν Παρεκκλησίων τῆς Μονῆς.....	1251
16.	Κατάλογος τῶν Παρεκκλησίων τῆς Μονῆς.....	1253
17.	Βατοπαιδινὸν Ἑορτολόγιον.....	1255
18.	Κυριακοδρόμιον.....	1278
19.	Γλωσσάριον.....	1291
20.	Σχεδιαγράμματα καὶ εἰκόνες.....	1306
21.	Λειψανολόγιον.....	1317
22.	Εἰκονολόγιον.....	1341
ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....		1387

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ

Περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀκολουθιῶν

Ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἑωθινῆς ἢ τῆς ἑσπερινῆς ἀκολουθίας, ἀνέρχεται ὁ ἐκκλησιαστικὸς εἰς τὸ Ἱγουμενεῖον καὶ λαμβάνει εὐχὴν παρὰ τοῦ Καθηγουμένου. Εἶτα κρούει τὸν Μικρὸν Κώδωνα τοῦ Κωδωνοστασίου (ις' φοράς διὰ τὸν Ἑσπερινὸν καὶ λγ' διὰ τὸν Ὁρθρον) καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ Καθολικὸν διὰ νὰ ἀνάψῃ τὰς κανδήλας. Μετὰ παρέλευσιν δέκα λεπτῶν ἐξέρχεται καὶ σημαίνει τὸ τάλαντον κύκλω τοῦ Καθολικοῦ (α' στάσις), τελειώνει δὲ κρούων αὐτὸ δυνατώτερον ἄπαξ. Εἶτα εἰσέρχεται πάλιν, καὶ μετὰ παρέλευσιν δέκα λεπτῶν ἐξέρχεται αὖθις καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν σήμανσιν (β' στάσις), κρούων αὐτὸ εἰς τὸ τέλος δυνατώτερον δις [ἐνταῦθα οἱ ἀφυπνιστα περιέρχονται τὰ κελλία τῶν ἀδελφῶν κρούοντες τὰς θύρας καὶ λέγοντες τὸ «Δι' εὐχῶν», οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀποκρίνονται διὰ τοῦ «Ἀμήν»]. Μετὰ παρέλευσιν δέκα λεπτῶν ἐπαναλαμβάνει τὰ ἴδια (γ' στάσις), καταλήγων εἰς τὴν φιάλην, κρούων αὐτὸ εἰς τὸ τέλος δυνατώτερον τρίς, καὶ ὁ ἱερεὺς ποιεῖ «Εὐλογητόν».

Πρὸ τοῦ **Ἀποδείπνου** κρούει τὸ σίδηρον ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου τοῦ Καθολικοῦ, ἥτοι ἔμπροσθεν τοῦ Παραεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Πρὸ τοῦ **Μικροῦ Ἑσπερινοῦ** κρούει καὶ τὰς γ' στάσεις συνημμένως εἰς τὴν καθωρισμένην ὥραν τοῦ «Εὐλογητοῦ», ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τοῦ Βήματος τοῦ Ἁγίου Νικολάου διὰ τὴν α' στάσιν, ἀπὸ ἐκεῖ μέχρι τοῦ Βήματος τοῦ Ἁγίου Δημητρίου διὰ τὴν β' στάσιν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μέχρι τῆς φιάλης διὰ τὴν γ' στάσιν. Ὁ χρόνος τῆς παύσεως ἐκάστης στάσεώς ἐστίν ἡ ἀπαγγελία τοῦ Ν' ψαλμοῦ. Τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ πρὸ τῆς ἀκολουθίας τῶν **Ὁρῶν**, ὅταν αὐταὶ ἀναγινώσκονται κεχωρισμένως τοῦ Ὁρθρου (ἦτοι μετὰ ἀπὸ Ἀγρυπνίαν ἢ νυκτερινὴν ἀκολουθίαν).

Εἰς **ἀπλὴν Ἀγρυπνίαν** (ἦτοι ἄνευ Χοροστασίας) κρούει ὁ καμπανάρης μίαν στάσιν Κωδῶνων¹ εἰς τὴν καθωρισμένην ὥραν τοῦ «Εὐλογητοῦ», καὶ ἀρχόμεθα τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου².

Εἰς **Ἀγρυπνίαν μετὰ Χοροστασίας** κρούει ὁ καμπανάρης τρεῖς στάσεις Κωδῶνων³ (ἦτοι κ' λεπτὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως, ι' λεπτὰ πρὸ αὐτῆς, καὶ ἀκριβῶς) καὶ ἀρχόμεθα τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου.

Ἐὰν ἡ Λειτουργία τελῆται εἰς τὸ Καθολικόν, μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν τοῦ Ὁρθρου, ἦτοι εἰς τὸ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» τῆς α' Ὁρας, κρούει τὸν Μικρὸν Κώδωνα τοῦ Καθολικοῦ ιβ' καὶ ἀκολούθως τὸ τάλαντον κύκλω τοῦ Καθολικοῦ.

Ἐὰν ἡ Λειτουργία τελῆται εἰς τὰ Παραεκκλήσια, εἰς τὸ μέσον τῆς α' Ὁρας ἐξέρχεται καὶ κρούει τὸν Μικρὸν Κώδωνα τοῦ Κωδωνοστασίου ιβ' καὶ ἀκολούθως τὸ τάλαντον ἔμπροσθεν τοῦ Καθολικοῦ.

¹ Κρούει πρῶτον τὸν κόπανον ιβ' φοράς λέγων μεταξύ τῶν κτύπων τὸ «Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν» καὶ συνεχίζει δι' ὀλίγον τὸν κόπανον εἰς τὸν ρυθμὸν «τὸ τάλαντον, τὸ τάλαντον». Εἶτα τὸ σίδηρον εἰς τὸν αὐτὸν ρυθμὸν καὶ κατόπιν ἅπαντας τοὺς Κώδωνας.

² Μίαν ὥραν πρὸ τῆς Ἀγρυπνίας κρούει ὁ ἐκκλησιαστικὸς τὸν Κώδωνα τῆς Τραπεζῆς ιβ' διπλᾶς φοράς, καὶ ἡμίσειαν ὥραν πρὸ αὐτῆς τὸν Μέγαν Κώδωνα ιβ' (ἦτοι γ' ἀνὰ δ' φοράς).

³ Εἰς τὰς δύο πρῶτας στάσεις κρούει τοὺς Κώδωνας μόνον· εἰς δὲ τὴν γ' κρούει πρῶτον τὸν κόπανον καὶ τὸ σίδηρον, ὡς περιγράφεται ἀνωτέρω «εἰς μίαν στάσιν Κωδῶνων».

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟΤΗΤΕΣ

A. ΜΝΗΜΑΙ ΑΓΙΩΝ

ΑΝΕΥ ΔΟΞΑΣΤΙΚΩΝ (ΛΙΤΩΣ)

Ἡ ἐλαχίστη εὐορταστικότης ἀκολουθίας, ἦτοι ὁ ἀπλούστερος τρόπος τιμῆς ἐνὸς Ἁγίου.

Περίπτωσης α' - Εἰ τύχοι ἐν καθημερινῇ
Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν μετὰ τὸν Προοιμιακὸν Ψαλμὸν ἢ Μεγάλῃ Συναπτῇ καὶ εἶτα ἡ συνήθης στιχολογία τοῦ Ψαλτηρίου. Ἀκολουθῶς ἢ Μικρὰ Συναπτῇ. Τὸ **Κύριε ἐκέκραξα** ψάλλεται σύντομον. Ἐσπέρια στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς γ' (δύο ἐκ τῆς πρώτης τριάδος καὶ ἓν ἐκ τῆς δευτέρας τριάδος) καὶ τοῦ Ἁγίου Προσόμοια στιχηρὰ γ'. **Δόξα καὶ νῦν** Θεοτοκίον ἢ Σταυροθεοκίον ἐκ τοῦ Μηναίου. Τὸ «Φῶς ἰλαρὸν» ὑπὸ τοῦ Προεστῶτος καὶ τὸ **Προκείμενον** τῆς ἡμέρας ὑπὸ τῶν χορῶν (δὶς ἄνευ στίχου καὶ ἅπαξ μετὰ στίχου). Ἐν συνεχείᾳ τὸ «Καταξίωσον» ὑπὸ τοῦ Προεστῶτος καὶ τὰ Πληρωτικά. **Εἰς τὸν Στίχον** τὰ στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς. **Δόξα καὶ νῦν** τῆς Παρακλητικῆς. Εἶτα τὸ Τρισάγιον. **Ἀπολυτίκιον** τοῦ Ἁγίου καὶ καθημερινὸν Θεοτοκίον εἰς τὸν αὐτὸν ἦχον. Ὁ ἱερεὺς τὴν Ἐκτενῆ. Πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» τελεῖται ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν Κτητόρων **Τρισάγιον**, πλὴν Κυριακῆς ἐσπέρας. Εἰς τὸ **Θεὸς Κύριος** τὰ Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Ἑσπερινῷ, δευτεροῦντες τὸ Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου. Μετὰ τὴν α' καὶ β' στιχολογίαν **Καθίσματα** ἐκ τῆς Παρακλητικῆς (τὰ τῆς α' καὶ γ' στιχολογίας¹) μετὰ τῶν ἀρμοδίων στίχων τῆς ἡμέρας. **Κανόνες** οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς εἰς ι' καὶ ὁ τοῦ Ἁγίου εἰς δ', μετὰ τῆς συνήθους στιχολογίας. **Ἀπὸ γ' ᾠδῆς** Καθίσματα τοῦ Ἁγίου μετὰ Θεοτοκίου ἢ Σταυροθεοτοκίου. **Ἄφ' ς'** Κοντάκιον καὶ Οἶκος –ἐὰν ὑπάρχη– τοῦ Ἁγίου. Ἡ **Τιμιωτέρα** εἰς ἦχον πλ. β'. **Ἐξαποστειλάρια** τοῦ Ἁγίου καὶ Θεοτοκίου· ἐλλείψει δὲ τούτων τὰ τῆς ἡμέρας ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Ἡ στιχολογία τῶν Αἰνῶν ἀναγινώσκειται χύμα καὶ ἀντιφωνικῶς ὑπὸ τῶν δύο ψαλτῶν. Ἡ Μικρὰ Δοξολογία χύμα ὑπὸ τοῦ Προεστῶτος καὶ τὰ Πληρωτικά ὑπὸ τοῦ ἱερέως. **Εἰς τὸν Στίχον τῶν Αἰνῶν** τὰ στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς. **Δόξα καὶ νῦν** τῆς Παρακλητικῆς. Εἶτα ὁ Προεστῶς τὸ «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι» καὶ ὁ διαβαστὴς τὸ Τρισάγιον. **Ἀπολυτίκιον** τοῦ Ἁγίου καὶ καθημερινὸν Θεοτοκίον εἰς τὸν αὐτὸν ἦχον. Ὁ ἱερεὺς τὴν Ἐκτενῆ. Πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» τῆς α' Ὁρας τελεῖται ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν Κτητόρων **Τρισάγιον**.
Ἡ Λειτουργία τελεῖται εἰς τὰ Παρεκκλήσια, ἐν ἧ ᾧ ψάλλονται τὰ καθημερινὰ **Ἀντίφωνα** καὶ οἱ **Μακαρισμοὶ** τῆς Παρακλητικῆς. **Ἀπολυτίκια** τοῦ Ἁγίου, τοῦ Παρεκκλησίου, καὶ τὰ λοιπὰ συνήθη. **Κοντάκιον** τὸ «Τῆ Ὑπερμάχῃ». **Ἀποστολειαγγέλιον** τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ Παρεκκλησίου ἢ τῆς Θεοτόκου². **Κοινωνικὸν** τῆς ἡμέρας.

Περίπτωσης β' - Εἰ τύχοι ἐν Κυριακῇ
Εἰς τὸ **Κύριε ἐκέκραξα** ἰστώμεν στίχους ι' καὶ ψάλλομεν Ἀναστάσιμα στιχηρὰ ζ' καὶ τοῦ Ἁγίου

¹ Προτιμητέα τὰ τῆς γ' στιχολογίας, διότι περιέχουσι Μαρτυρικά τροπάρια.

² TB₁ (σ. 15, 106). Ἡ περικοπὴ τοῦ Ἁγίου τοῦ Παρεκκλησίου λέγεται καθ' ἑκάστην Δευτέραν καὶ Πέμπτην, ἐνῶ τῆς Θεοτόκου καθ' ἑκάστην Τετάρτην καὶ Παρασκευήν. Τῷ δὲ Σαββάτῳ λέγομεν τῶν Κεκοιμημένων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ ΤΑΞΕΙΣ

ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΤΑΞΙΣ

Περὶ τῆς ἐφημερίας

Καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα ἀναλαμβάνει καθήκοντα ἐφημερίου εἷς ἐκ τῶν ἱερομονάχων τῆς Μονῆς, κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς κουράς, ἥτοι ἀπὸ τὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς ἕως καὶ τὴν θ' Ὁραν τῆς ἐπομένης Κυριακῆς. Οὗτος ὀφείλει νὰ παρίσταται πρῶτος ἐν ταῖς ἀκολουθίαις καὶ νὰ ποιῇ «Εὐλογητὸν» εἰς ἐκάστην αὐτῶν, τελῶν ἐν συνεχείᾳ καὶ πάντα τὰ ἱερατικά καθήκοντα ἐν αὐταῖς. Ἐν ἡμέραις ἐν αἷς τελοῦνται Θεῖαι Λειτουργίαι εἰς Παρεκκλήσια, ἀπέρχεται εἰς τὴν καθωρισμένην ὥραν διὰ νὰ λειτουργήσῃ¹, ἀφήνων διὰ τὴν Ἀπόλυσιν τοῦ Ὁρθρου ἕτερον ἱερομόναχον².

Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐβδομάδος, ἥτοι τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν τῆς θ' Ὁρας, ὁ ἐφημέριος εἰσέρχεται εἰς τὸν κυρίως ναόν, ἔνθα προσκυνεῖ πάσας τὰς εἰκόνας τοῦ Προσκυνηταρίου καὶ ἀκολουθῶς ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ καὶ ποιεῖ ἐδαφιαίας μετανοίας πρὸς τοὺς χορούς. Εἶτα ἀπέρχεται πρὸς τὸν Καθηγούμενον ποιῶν αὐθις μετάνοιαν καὶ ἐν συνεχείᾳ παραδίδει εἰς τὸν ἐπόμενον ἐφημέριον τὸν μέλανα μανδύαν, λαμβάνοντες ἀμφότεροι εὐχὴν παρ' ἀλλήλων.

Ὁ νέος ἐφημέριος ἐνδύεται τὸν μανδύαν, λαμβάνει εὐχὴν παρὰ τοῦ Καθηγουμένου, καὶ κατευθύνεται πρὸς τὸ Προσκυνητᾶριον, ἔνθα προσκυνεῖ τὴν εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου τῆς ἡμέρας³, καὶ ἀκολουθῶς μεταβαίνει εἰς τὴν ὠραίαν Πύλῃν διὰ νὰ ποιήσῃ τὴν ἔναρξιν τοῦ Ἑσπερινοῦ⁴.

Ἐν ἡμέρᾳ ἄνευ ψαλτῆς Δοξολογίας

Ἐν ἡμέρᾳ ἄνευ ψαλτῆς Δοξολογίας (ἥτοι ὅταν ὁ τυχὼν Ἅγιος εἶτε στερεῆται Δοξαστικοῦ, εἶτε ἔχῃ ἐν ἕως τρία Δοξαστικά, εἶτε ἔχῃ στιχηρὰ Αἰνῶν) τὰ ἱερατικά καθήκοντα τελοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου μόνου, φέροντος μέλανα μανδύαν, ἐπιτραχήλιον καὶ καλυμμαύχιον.

Θ' Ὁρα

Ἡ θ' Ὁρα ἀναγινώσκεται εἰς τὸν ἐσωνάρθηκα, τὸν καλούμενον «Μεσονυκτικόν». Ἄμα τῇ γ' κρούσει τοῦ ταλάντου διὰ τὸν Ἑσπερινόν, ὁ ἱερεὺς ἀποβάλλει τὸ κουκούλιον, ἐνδύεται μανδύαν καὶ ἐπιτραχήλιον, κλείει τὸ καταπέτασμα⁵ τοῦ ἐσωνάρθηκος καὶ ποιεῖ «Εὐλογητὸν» ἔμπροσθεν αὐτοῦ⁶. Ἰσταται δὲ ἐνθάδε

¹ Διὰ τὰ Παρεκκλήσια τοῦ ἐφημερίου βλέπε ἀναλυτικῶς εἰς τὸ ἄρθρον «Περὶ τῶν Λειτουργιῶν τοῦ ἐφημερίου» τοῦ Κεφαλαίου «Λειτουργία».

² Καθ' ἐκάστην Δευτέραν ποιεῖ Ἀπόλυσιν ὁ ἐφημέριος τῆς προηγουμένης ἐβδομάδος· διὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἡμέρας ὀρίζεται εἷς καθ' ἐκάστην ὑπὸ τοῦ τυπικάρη.

³ Ἐν περιόδῳ ὅμως ἐν ἣ εὐρίσκεται ἐν θρόνῳ θαυματοργὸς εἰκὼν τῷ Καθολικῷ (λ.χ. Βηματάρισσα, Παραμυθία, Ἐλαιοβρύτις), ἀσπάζεται αὐτὴν μόνον καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ὠραίαν Πύλῃν διὰ τὴν ἔναρξιν.

⁴ Ἐὰν ὅμως ἡ ἑορταστικότης προβλέπῃ Εἴσοδον, λαμβάνει εὐχὴν μετὰ διακόνου καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ Βῆμα διὰ τῆς νοτίου πύλης, ἄνευ προσκυνήσεως εἰκόνων.

⁵ Σημειωτέον ὅτι ὁσάκις κλείει τὸ καταπέτασμα (λ.χ. κατὰ τὴν θ' Ὁραν καὶ κατὰ τὴν Λιτὴν τῶν Ἀγρυπνιῶν), ἀπαγορεύεται ἡ διέλευσις τῶν ἀδελφῶν διαμέσου αὐτοῦ.

⁶ Πρὸ τῆς ἐναρξέως τῆς ἀκολουθίας τοῦ Καθολικοῦ (δηλονότι πρὸ τοῦ Μεσονυκτικοῦ ἢ τῆς θ' Ὁρας) ὁ ἐφημέριος εἰσέρχεται εἰς τὸ Βῆμα καὶ ἀποκαλύπτει τὴν εἰκόνα τῆς Βηματάρισσης, αἶρων τὸ καταπέτασμα αὐτῆς. Παρομοίως

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Α. ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ

ΜΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας λ'. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ιβ' καὶ ἡ νύξ ὥρας ιβ'.

ΕΙΔΗΣΙΣ

Ἡ τεταγμένη ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον οὐ ψάλλεται τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τοῦ μηνὸς ὡς εἴθισται, ἀλλὰ προψάλλεται τῇ λα' Αὐγούστου, εἰς τὴν Πανήγυριν τῆς τιμίας Ζώνης.

Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, ἥτοι τοῦ νέου ἔτους, καὶ μνήμη τοῦ Ὁσίου Συμεῶν τοῦ Στυλῖτου τοῦ ἐν τῇ Μάνδρα καὶ Μάρθας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Ὁσιοπαρθενομαρτύρων Γυναικῶν καὶ Ἀμμοῦν διακόνου, τοῦ διδασκάλου αὐτῶν.

* * *

Ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους εορτάζεται μετὰ Μικρῶν Κωδῶνων, ὁ Ὅσιος μετὰ Εἰσόδου καὶ αἱ Μάρτυρες λιτῶς. Ἰστέον ὅτι λόγῳ τοῦ χαρακτήρος τῆς Ἐορτῆς τελεῖται κατ' ἐξάρεσιν Συλλείτουργον εἰς τὸ Καθολικὸν καὶ γίνεται Ὑψωσις εἰς τὴν Τράπεζαν. Ἀργία.

Περίπτωσης α' - Εἰ τύχοι ἐν καθημερινῇ

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν οὐ στιχολογοῦμεν Κάθισμα Ψαλτηρίου διὰ τὸν κόπον τῆς Πανηγύρεως. Εἰς τὸ **Κύριε ἐκέκραξα** ἰστώμεν στίχους ι' καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ Προσόμοια τῆς Ἰνδίκτου γ' «Ἐὼν οὐρανίων ταγμαμάτων», στιχηρὰ Προσόμοια τοῦ Ὁσίου γ' «Ὅσιε Πάτερ» καὶ ἕτερα Ἰδιόμελα αὐτοῦ δ' «Ἐκ ρίζης ἀγαθῆς, κ.λπ.». **Δόξα**· τοῦ Ὁσίου, Ἦχος πλ. β' «Θεία χάρις ἀπηώρητο». **Καὶ νῦν**· τῆς Ἰνδίκτου, Ἦχος ὁ αὐτὸς «Ὁ Πνεύματι Ἁγίῳ συνημμένος». **Εἵσδος**¹ παρὰ τοῦ ἑφημερίου καὶ ἐνὸς διακόνου, τὸ «Φῶς ἰλαρὸν» χύμα, τὸ **Προκειμένον** τῆς ἡμέρας καὶ τὰ **Ἀναγνώσματα**. **Εἰς τὸν Στίχον** τὰ δ' στιχηρὰ Ἰδιόμελα τῆς Ἰνδίκτου «Ἐπέστη ἡ εἵσδος, κ.λπ.». **Δόξα**· τοῦ Ὁσίου, Ἦχος πλ. α' «Ὅσιε Πάτερ, καλὴν ἐφεῦρες κλίμακα». **Καὶ νῦν**· τῆς Ἰνδίκτου, Ἦχος ὁ αὐτὸς «Σὺ Βασιλεῦ, ὁ ὢν». **Ἀπολυτίκια** τῆς Ἰνδίκτου, τοῦ Ὁσίου καὶ τὸ Θεοτοκίον «Χαῖρε κεχαριτωμένη». Τὸ **Τρισάγιον** ἐπὶ τοῦ κτητορικοῦ τάφου καταλιμπάνεται. Εἰς τὸ **Ἀπόδειπνον** καὶ εἰς τὰς **Ὁρας** τὰ τροπάρια τῆς Ἰνδίκτου καὶ τοῦ Ὁσίου. Εἰς τὸ **Μεσονυκτικὸν** ἀντὶ τῶν συνηθῶν τροπαρίων λέγομεν τὰ τῆς Ἰνδίκτου.

¹ Ἡ Εἵσδος γίνεται ἐξ ἀρχῆς τοῦ «Καὶ νῦν».

B. ΤΡΙΩΔΙΟΝ

Κυριακή τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου

* * *

Ἑορταστικότης Μεγάλων Κωδῶνων, ἀλλ' ἄνευ Ἀναγνωσμάτων, Λιτῆς καὶ Πολυελέου. Ἡ ἀκολουθία τοῦ τυχόντος Ἁγίου συμφάλλεται μόνον ἐὰν οὗτος ἐορτάζηται μετὰ Εἰσόδου (βλέπε διάταξιν εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου), ἀλλῶς τίθεται εἰς τὸ Ἀπόδειπνον ἢ μετατίθεται.

Περίπτωσις α' - Εἰ τύχοι ἄνευ Προεορτίων, Μεθεόρτων ἢ ἐορταζομένου Ἁγίου

Εἰς τὸ **Κύριε ἐκέκραξα** ἰστώμεν στίχους ι' καὶ ψάλλομεν Ἀναστάσιμα στιχηρὰ ζ' καὶ τοῦ Τριωδίου¹ Ἰδιόμελα β', δευτεροῦντες τὸ α'. **Δόξα**² Ἦχος πλ. δ' «Παντοκράτωρ Κύριε». **Καὶ νῦν**² τὸ Δογματικὸν τοῦ τυχόντος ἤχου. **Εἴσοδος** παρὰ πάντων τῶν ἱερέων καὶ τὸ «Φῶς ἱλαρὸν» μετὰ μέλους. **Προκείμενον** «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν». **Εἰς τὸν Στίχον** τὰ Ἀναστάσιμα στιχηρὰ. **Δόξα**² Ἦχος πλ. α' «Βεβαρημένων τῶν ὀφθαλμῶν μου». **Καὶ νῦν**² «Ναὸς καὶ πύλη ὑπάρχεις». **Ἀπολυτίκιον** τὸ Ἀναστάσιμον καὶ Θεοτοκίον. Εἰς τὸ **Ἀπόδειπνον** ἢ Ὑπακοὴ τοῦ ἤχου καὶ τὸ Κοντάκιον τοῦ Τριωδίου.

Εἰς τὸ **Θεὸς Κύριος** τὸ Ἀναστάσιμον Ἀπολυτίκιον δις καὶ Θεοτοκίον. Μετὰ τὴν **α' καὶ β' στιχολογίαν** τὰ Ἀναστάσιμα Καθίσματα. Εἶτα ὁ **Ἄμωμος**, τὰ **Εὐλογητάρια**, ἢ Ὑπακοή, οἱ **Ἀναβαθμοὶ** τοῦ ἤχου καὶ τὸ ἐνδιάτακτον Ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον. Μετὰ τὸν Ν' ψαλμὸν τὰ Ἰδιόμελα² Ἦχος πλ. δ'. **Δόξα**² «Τῆς μετανοίας ἄνοιξον». **Καὶ νῦν**² «Τῆς σωτηρίας εὐθυνόν μοι». Στίχ. «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός», Ἦχος πλ. β' «Τὰ πλήθη τῶν πεπραγμένων». **Κανόνες** ὁ Ἀναστάσιμος εἰς δ', ὁ Σταυροαναστάσιμος εἰς β', τῆς Θεοτόκου εἰς β' καὶ τοῦ Τριωδίου εἰς ζ'. **Καταβασίαι** τῆς Ὑπαπαντῆς (ἐὰν δὲν ἀπεδόθη ἢ Ἑορτῇ), εἰδ' ἄλλως τοῦ Τριωδίου. **Ἀπὸ γ' ὥδης** Ἀναστάσιμον Κοντάκιον καὶ Οἶκος χύμα, καὶ τὰ Καθίσματα τοῦ Τριωδίου. **Ἀφ' ζ'** τὸ δεύτερον Κοντάκιον τοῦ Τριωδίου καὶ ὁ Οἶκος. Τὸ Συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. **Ἐξαποστειλάρια** τὸ Ἀναστάσιμον καὶ τὰ τοῦ Τριωδίου. **Εἰς τοὺς Αἶνους** Ἀναστάσιμα στιχηρὰ δ' καὶ τοῦ Τριωδίου στιχηρὰ Ἰδιόμελα δ'. **Δόξα**² τοῦ Τριωδίου, Ἦχος πλ. δ' «Ταῖς ἐξ ἔργων καυχῆσεν». **Καὶ νῦν**² «Ὑπερευλογημένη ὑπάρχεις». **Δοξολογία** Μεγάλῃ (οὐχὶ Ἀργῇ) καὶ τὸ Ἀναστάσιμον τροπάριον. Τὸ **Ἑωθινὸν** Ἰδιόμελον πρὸ τῆς Ἀπολύσεως.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν τὰ **Τυπικὰ** καὶ εἰς τοὺς **Μακαρισμοὺς** Ἀναστάσιμα τροπάρια ζ' καὶ ἡ ζ' ὥδη τοῦ Τριωδίου εἰς δ'. **Ἀπολυτίκια** τὸ Ἀναστάσιμον δις, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τὰ λοιπὰ συνήθη. Εἶτα ἡ Ὑπακοὴ καὶ τὰ **Κοντάκια** τοῦ Τριωδίου καὶ τῆς περιόδου. **Προκείμενον** τοῦ ἤχου. **Ἀποστολευ-**

¹ Συμφώνως πρὸς προφορικὴν παράδοσιν, σήμερον, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Τριωδίου, κατὰ τὴν θ' Ὁραν τίθεται τὸ βιβλίον τοῦ Τριωδίου ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ τοῦ Τέμπλου ἐπὶ τραπέζιου. Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν ὁ κανονάρχης, ἀφοῦ κανοναρχήσει τὰ Ἀναστάσιμα καὶ πρόκειται νὰ κανοναρχήσῃ τὰ Ἰδιόμελα τοῦ Τριωδίου, ἀπέρχεται ὀλίγον ταχύτερον, ἀσπάζεται τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, λαμβάνει τὸ βιβλίον τοῦ Τριωδίου καὶ μεταβαίνει πρὸς τὸ στασίδιον τοῦ Καθηγουμένου, ἐνθα ποιεῖ μετάνοιαν καὶ λαμβάνει τὴν εὐχὴν αὐτοῦ λέγων «Γέροντα, μετὴν εὐχὴν σας καλὸν Τριώδιον». Εἶτα ἀνοίγων τοῦτο ἔρχεται πρὸς τὸν χορὸν, ἐκφωνεῖ «Πρῶτος» (τὸν ἤχον δηλ. τῶν Ἰδιομέλων τοῦ Τριωδίου) καὶ κανοναρχεῖ.

² Ταῦτα ψάλλονται ἐν τῷ Τριωδίῳ ἀντὶ τῶν συνήθων τῆς Κυριακῆς «Ταῖς τῶν Ἀποστόλων, κ.λπ.». Ἰστέον ὅτι ταῦτα –ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ συνήθη– κανοναρχοῦνται.

Γ. ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΝ

Ἄγρυπνία τῆς Ἀναστάσεως

Κατὰ τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτός (9 μ.μ.) σημαίνει¹ τὸ σίδηρον καὶ ἀρχόμεθα τοῦ Τρισαγίου (ἄνευ τοῦ «Βασιλεῦ οὐράνιε»). Εἶτα ἄρχεται ὁ Καθηγούμενος τῆς ἀναγνώσεως εἰς τὰς **Πράξεις τῶν Ἀποστόλων** ἐπὶ δισκελλίου ἐν τῷ μέσῳ². Συνεχίζει κατόπιν ὁ ἐφημέριος καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ κατὰ τάξιν, ἄνευ μανδύου ἀναγνώσεως³. Τὸ δὲ **Μικρὸν Ἀπόδειπνον** καταλιμπάνεται σήμερον. Περί τὴν δευτέραν καὶ ἡμίσειαν (10:30 μ.μ.) παύομεν τὰς Πράξεις καὶ ἀρχόμεθα τῶν **ΙΒ' Ἀναγνωσμάτων** ἅτινα παρελείψαμεν τῇ πρωΐᾳ (ἦτοι πλὴν τοῦ Α', Δ' καὶ ΙΕ'). Μετὰ τὸ ἔσχατον Ἀνάγνωσμα (11 μ.μ.) ἐξέρχεται ὁ Καθηγούμενος ἐκ τῆς ὥραίας Πύλης φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως τὴν συγχωρητικὴν εὐχὴν, ἐνῶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ πίπτουσι πρηγεῖς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κατόπιν δίδωσιν εἰς ἕνα ἕκαστον τὸ κηρίον⁴ διὰ τὴν Ἀνάστασιν. Μετὰ τὴν εὐχὴν ὁ Ν' ψαλμὸς καὶ ὁ Κανὼν **Κύματι θαλάσσης**⁵ μετὰ τοῦ εἰρμού δις εἰς ἡ', ἄνευ κανονάρχου. **Καταβασία** ἀργαί. **Ἀπὸ γ' ὠδῆς** τὸ Κάθισμα δις, ἅπαξ ἀργὸν καὶ ἅπαξ σύντομον. **Ἄφ' ς'** τὸ Κοντάκιον καὶ ὁ Οἶκος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Εἶτα λαμβάνουσι **καιρὸν** οἱ ἱερεῖς καὶ ἐνδύονται ἅπασαν τὴν ἱερατικὴν αὐτῶν στολὴν. **Εἰς τὴν θ'** θυμιᾷ ὁ ἐφημέριος μετὰ ἐπιτραχήλιου καὶ σφενδόνης. Μετὰ τὴν Καταβασίαν «Μὴ ἐποδύρου μου, Μῆτηρ» αἴτησις καὶ οἱ χοροὶ τὸ «Ὅτε κατήλθες» ἅπαξ. Εἶτα ὁ **Λόγος** τοῦ Ἁγ. Ἐπιφανίου Κύπρου, ἡ Ἐκτενής (ἄνευ Πληρωτικῶν καὶ κεφαλοκλισίας) καὶ Ἀπόλυσις. Εἶτα, κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν (12 μ.μ.) ἀνοίγει ἡ ὥραία Πύλη καὶ ἐξέρχεται ὁ Καθηγούμενος μετὰ λαμπάδος καὶ πατερίτζας ψάλλων τὸ **Δεῦτε λάβετε φῶς** καὶ δίδωσι τὸ Ἅγιον Φῶς τοῖς ἀδελφοῖς. Εἶτα ἀντιφωνοῦσι τοῦτο οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν καὶ ἐξερχόμεθα εἰς τὸν **περίβολον** ψάλλοντες τὸ ἀργοσύνητομον «Τὴν Ἀνάστασίν σου, Χριστέ Σωτήρ», προπορευομένων τῶν εἰσοδικῶν καὶ τῶν διακόνων θυμιῶντων καὶ κρατούντων εἰς τὴν ἀριστερὰν λαμπάδα. Οἱ ἱερεῖς ἀκολουθοῦσι βαστάζοντες τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ὁ δὲ Καθηγούμενος κρατεῖ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὁ ἐφημέριος τὴν εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν χώρον μεταξὺ Τραπεζῆς καὶ Καθολικοῦ, ὅπου εὐρίσκεται προηυτρεπισμένον δισκέλλιον, θυμιᾷ ὁ Καθηγούμενος κύκλω τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τοὺς ἀδελφούς. Εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ α' διάκονος «Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι» [ἐὰν βούληται ὁ Προεστῶς, ἀντὶ τούτου λέγουσιν οἱ διάκονοι τὴν εἰδικὴν Ἐκτενὴ τοῦ Ὁρθρου τῆς Ἀναστάσεως⁶] καὶ ἀναγινώσκει ὁ Καθηγούμενος τὸ **Β' Ἐωθινὸν** «Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου». Μετὰ ταῦτα λαβὼν εἰς χεῖρας τὸ θυμιατὸν ἐκφωνεῖ «Δόξα τῇ ἀγία καὶ ὁμοουσίῳ» καὶ ψάλλει μεγαλοφώνως τὸ **Χριστὸς ἀνέστη**, ἐνῶ κρούουσιν ἅπαντες

¹ Ἡμίσειαν ὥραν πρὶν σημαίνει ὁ Μέγας Κώδων ἰβ' φοράς. Ἀνάπτομεν τὰς γ' κανδήλας τῆς Παντανάσσης, τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἀρχαγγέλων.

² Εἰς τὸ μέσον τῆς ἀναγνώσεως (10 μ.μ.) ἀνάπτουσιν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ πάσας τὰς κανδήλας τοῦ Ναοῦ (πλὴν τῶν λουσερνῶν τοῦ Πολυελαίου καὶ τοῦ Βήματος).

³ Δύνανται νὰ ἀναγνώσωσι καὶ λαϊκοὶ ἀδελφοί, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη.

⁴ Χφ. 1202 (σ. 111).

⁵ Ζῆτει εἰς τὸν Ὁρθρον τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Συνήθως αἱ ὠδαὶ α' καὶ γ' ψάλλονται ἀργαί εἰς ς' καὶ αἱ λοιπαὶ σύντομοι εἰς ἡ'.

⁶ Ἐκ τοῦ βιβλίου «Ἐκτενεῖς τῶν Ἐορτῶν». Ἐκδοσις Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2020, σ. 48.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ

1. Ἁγιασμός τοῦ μηνός

Κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν ἐκάστου μηνός τελεῖται πρὸ τῆς Θείας Λειτουργίας Μικρὸς Ἁγιασμός παρὰ τοῦ Καθηγουμένου¹ εἰς τὴν φιάλῃν ἔξωθεν τοῦ Καθολικοῦ, κατὰ τὴν ἀκόλουθον τάξιν·

Τὴν πρωΐαν ἀναγινώσκειται ἢ α' Ὡρα, ἐνῶ οἱ ἱερεῖς λαμβάνουσι «καιρόν». Ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἐκκλησιάρχης, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν παραβηματαρίων, ἐξάγει τὴν Βηματαρίσσαν ἐκ τοῦ συνθρόνου τοῦ Βήματος καὶ τίθησιν αὐτὴν εἰς τὰ ἀριστερὰ αὐτοῦ μετὰ τῶν καλυμμάτων αὐτῆς.

Μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν τῆς α' Ὡρας ψάλλομεν τὸ «Ἄξιόν ἐστιν», κρουομένων τῶν Μεγάλων Κωδώνων, καὶ ὁ Καθηγούμενος, φέρων ἐπιτραχήλιον, ἀπλοῦν ἐρυθρὸν μανδύαν καὶ πατερίτζαν, θυμιᾷ τὴν Βηματαρίσσαν. Εἶτα παραλαμβάνουσι αὐτὴν δύο ἱερεῖς² καὶ ἐξέρχονται τῆς ὡραίας Πύλης, κατευθυνόμενοι πρὸς τὴν φιάλῃν διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ Ἁγιασμοῦ. Προηγεῖται εἰς διάκονος μετὰ θυμιατοῦ, οἱ ψάλται, ὁ Καθηγούμενος, δύο ἐκκλησιαστικοὶ μετὰ εἰσοδικῶν καὶ ἕτεροι ἀδελφοὶ κρατοῦντες τὴν «οὐρανίαν» (ἀλεξήλιον), τὸν Σταυρὸν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ δύο φανούς. Μετὰ τὸ «Ἄξιόν ἐστιν» ψάλλει ὁ Καθηγούμενος τὸ Ἰδιόμελον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ «Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ», κατόπιν λέγει ὁ διάκονος τὸ «Εὐλόγησον, Δέσποτα» καὶ τελεῖται ὁ Ἁγιασμός κατὰ τὴν συνήθη τάξιν³. Κατὰ τὴν προσκύνῃσιν ψάλλεται τὸ «Πηγὴν ἰαμάτων» καὶ τὰ ἐν τῇ φυλλάδι Θεοτοκία (ὁ χρόνος ἐκτάσεως τῆς ψαλμωδίας αὐτῶν ρυθμίζεται ἀναλόγως τοῦ πλήθους τῶν προσκυνητῶν).

Μετὰ τὴν προσκύνῃσιν γίνεται Μικρὰ Λιτανεῖα ἐντὸς τῆς Μονῆς⁴, τῶν ἀδελφῶν βασταζόντων τὴν εἰκόνα τῆς Βηματαρίσσης, τὸν Σταυρὸν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ δύο φανούς, καὶ γινομένων στάσεων καὶ Δεήσεων εἰς τινὰ σημεῖα τῆς Μονῆς (Πύλη, Ἀρχονταρίκιον, Ἅγιος Παντελεήμων, μνήμα Γέροντος Ἰωσήφ, Εἴσοδος Καθολικοῦ⁵). Εἰς ἱερεύς, φέρων φελώνιον, διέρχεται καὶ ραντίζει τοὺς περίξ χώρους. Διερχομένης τῆς Βηματαρίσσης ἐκ τοῦ Δοχείου καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διακονημάτων, θυμιῶσιν αὐτὴν ἀσκεπεῖς οἱ ἐπικεφαλῆς τῶν διακονημάτων (λ.χ. εἰς τὸ Δοχεῖον ὁ α' τραπεζάρης, εἰς τὴν πύλῃν ὁ πυλωρός, εἰς τὸ Ἀρχονταρίκιον ὁ α' ἀρχοντάρης, κ.ο.κ)⁶.

Εἰς τὴν τελευταίαν αἴτησιν, ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ, ψάλλονται τὰ ἀργὰ «Κύριε ἐλέησον»,

¹ Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τελέσῃ τὸν Ἁγιασμόν ὁ ἐφημέριος παρόντος τοῦ Καθηγουμένου, ὁ Καθηγούμενος εὐλογεῖ τὸ ὕδωρ καὶ ψάλλει τὸ «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου».

² Ἦτοι ὁ ἐφημέριος μετὰ μανδύου καὶ ἐπιτραχήλιου καὶ ἕτερος μετὰ φελωνίου. Ὁ δεύτερος παραμένει εἰς τὴν φιάλῃν διὰ νὰ ραντίσῃ τοὺς χώρους κατὰ τὴν Λιτανεῖαν, ὁ δὲ ἐφημέριος ἐπιστρέφει εἰς τὸν Ναὸν καὶ τελεῖ τὴν Προσκομιδὴν.

³ Τὸ ὕδωρ ρέει ἐντὸς τῆς φιάλης μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ν' ψαλμοῦ. Οἱ ἱερομόναχοι τῆς Μονῆς ἴστανται ἐντὸς τῆς φιάλης (ἄνευ ἀμφίων) πλησίον τοῦ Καθηγουμένου.

⁴ Προπορεύονται οἱ ψάλται καὶ ἔπονται οἱ λοιποὶ ἀδελφοί, ὁ Καθηγούμενος, ὁ διάκονος θυμιῶν καὶ τελευταία ἡ Εἰκὼν.

⁵ Πρὸ τοῦ φθάσαι τὴν Λιτανεῖαν ἔμπροσθεν τοῦ Καθολικοῦ, ὁ ἐφημέριος παύει τὴν Προσκομιδὴν καὶ ὑποδέχεται τὴν Εἰκόνα, ἀσπαζόμενος αὐτήν. Μετὰ τὸ «Εἰρήνη πᾶσι» λέγει ἔμπροσθεν αὐτῆς τὸ «Δέσποτα Πολυέλεε».

⁶ Ἐκαστος διακονητῆς ἀποκαλύπτεται ἔμπροσθεν τῆς Βηματαρίσσης, προτείνει τὸ θυμιατὸν τῷ Προεστῶτι ἵνα εὐλογῇ, λαμβάνει τὴν εὐχὴν αὐτοῦ καὶ θυμιᾷ αὐτόν. Εἶτα θυμιᾷ τρίς τὴν Εἰκόνα, ἀσπάζεται αὐτήν, θυμιᾷ αὖθις τρίς καὶ ἀποσύρεται.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

1. Διήγησις ἐκ παραδόσεως περὶ τῆς ἰδρύσεως καὶ ἱστορίας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς

Αὕτη ἡ Βασιλικὴ καὶ περικαλλῆς Μεγίστη Μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου, ὡς ἐκ παραδόσεως καὶ ἱστορίας ἀξιόπιστων παρελάβομεν, παρὰ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου τοῦ Ἰσαποστόλου, τοῦ καὶ Πρωτοκτῆτορος αὐτῆς, κατ' ἀρχὰς τὴν πῆξιν καὶ σύστασιν ἔλαβεν, ἐκ θεμελίων ἀνεγερθεῖσα τῇ Δεσποίνῃ καὶ Θεοτόκῳ Μαρίας ἀφιερῶθη καὶ τῷ αὐτῆς ἁγίῳ ὀνόματι ἐσεμνύετο.

Ἄλλ' ὁ βασκαίνων αἰεὶ τὰ καλὰ, καὶ ἀμαυρῶσαι ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς σπεύδων διάβολος, ἤγειρε τὸν Παραβάτην Ἰουλιανόν, ὃς καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν ἔστησε, καὶ τοὺς εἰς δόξαν Χριστοῦ νεοδηθέντας ναοὺς πανταχοῦ ὁ μιαρὸς κατηδάφισεν· οὗτος ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀλιτῆριος Βασιλεὺς πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀποστείλας ἐκρήμνισε καὶ τὴν Ἱερὰν ταύτην Μονὴν ἄχρι τῶν κρηπιδῶν, καὶ ἔμεινεν οὕτως ἐρείπιον. Ἄλλ' εἰς μάτην ἐφάνη τοῦ δολίου ἢ κακεργέτις ἐπίνοια, ὅτι ἐπιμνησθεὶς ὁ Ὑψιστος, τοῖς ἰδίοις σπλάγχθοις παρακαλούμενος καὶ ταῖς τῆς Μητρὸς αὐτοῦ δεήσεσιν ἐπικαμπτόμενος, ἀνέδειξε τὸν εὐσεβέστατον Βασιλέα, τὸν Μέγαν ἐκεῖνον Θεοδόσιον τὸν αἰόδιμον, ὃς καὶ τὴν εἰδωλομανίαν κατέπαυσε καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐκράτυνε, στηλιτεύσας τὴν πλάνην τῶν Ἀρειανῶν· ἅμα δὲ καὶ τὴν Δευτέραν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον κατὰ τῶν Πνευματομάχων συνήθροισεν, ἥτις καὶ τὸ τῆς Πίστews Σύμβολον ἀπεπλήρωσε προσθέσασα «καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζωοποιόν» καὶ τὰ ἐξῆς.

Οὗτος ὁ αἰμίμητος Βασιλεὺς Θεοδόσιος ἀνωκοδόμησε τὴν Μονήν, διὰ τὴν παραδόξως γενομένην τῆς Θεοτόκου θαυματουργίαν εἰς τὸν αὐτοῦ υἱὸν Ἀρκάδιον, Καίσαρα ὄντα, ἐκ ποντίου κλύδωνος κινδυνεύσαντα (συμποδισθεὶς γὰρ ἔπεσεν ἐν τῇ θαλάσῃ). Παραδόξως δὲ ἡ Δέσποινα Θεοτόκος φανείσα διέσωσεν, ἐξαγαγούσα αὐτὸν ἐν τῇ χέρσῳ τοῦ Ὄρους εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ Ναοῦ πλησίον τοῦ φρέατος καὶ μιᾶς βάτου, ἐξ ἧς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβεν ὕστερον ἡ Μονή.

Πρὸς εὐχαριστήριον οὖν ἀμοιβὴν ἀποστείλας ὁ Μέγας Θεοδόσιος κτίστας καὶ δαπάνην χρημάτων, ὡσαύτως καὶ ὁ Ὀνώριος ἀπὸ Ῥώμης κίονας τέσσαρας θαυμασίους γερανοὺς ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ ἐξέβαλε καὶ μουσιῶν πληθὺν πρὸς ἱστορίαν τοῦ Ναοῦ, ἤρξαντο οἰκοδομεῖν. Ἀνήγειραν δὲ τὸν Ναὸν ἐπὶ τοὺς τέσσαρας κίονας καὶ ἄνωθεν τοῦ φρέατος ἔνθα ἦν ἡ βάτος ἀνεστήλωσαν τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, ὡς καὶ ἄχρι τῆς σήμερον ὁρᾶται σκεπόμενον, τὴν δὲ στέγην χαλκοκεχρυσωμένην καταστεγάσαντες λαμπρῶς καὶ ὑψηλοῖς τείχεσι τὴν Μονὴν περιφράξαντες καὶ βάρεσιν ὀχυρώσαντες ἀσφαλῶς, ἔλαβε τέλος ἡ οἰκοδομή. Ἐλθὼν δὲ ὁ Βασιλεὺς Ἀρκάδιος μετὰ τοῦ Πατριάρχου Νεκταρίου, τὸν Ναὸν ἐγκαινίους ἐτίμησαν καὶ τῇ Θεοτόκῳ ἀνέθετο καθιερώσας ὁ Βασιλεὺς καὶ σκευὴ πολλῆς τιμῆς ἄξια καὶ σολέμνια πρὸς ἐπάρκειαν τῶν πατέρων τῆς ἰδίας αὐτοῦ Μονῆς. Ἐτελειώθη δὲ ἡ Μονὴ ἐν ἔτεσιν ἀπὸ Χριστοῦ 390.

Ἡ δὲ σύζυγος τοῦ Βασιλέως Βασίλισσα Πλακίλα, ἥτις διὰ τὴν πολλὴν αὐτῆς εὐσέβειαν καὶ φιλοπρωχίαν καὶ ἄλλας αὐτῆς ἀρετὰς ἡγίασεν –ὡς φαίνεται ἐορταζομένη τῇ ἰδ' Ὀκτωβρίου–, εἶχε θυγατέρα Πλακιδίαν ὀνόματι. Αὕτη γοῦν θείῳ ζήλῳ κινουμένη, εὕρισκομένη μετὰ τοῦ Βασιλέως εἰς Ῥώμην, ἐζήτησεν ἄδειαν ἀπελθεῖν εἰς προσκύνησιν τῆς ἰδίας αὐτῶν Μονῆς Βατοπαιδίου, ἅμα δὲ καὶ ἀσπάσασθαι τὸν αὐτάδελφον αὐτῆς Βασιλέα Ἀρκάδιον, Βασιλέα τοῦ Βυζαντίου. Ἀναβάσα γοῦν εἰς πλοῖον καὶ φθάσασα εἰς τὸν λιμένα, ὃν καὶ ἄχρι τῆς σήμερον γυναικεῖον λιμένα καλοῦσι, μαθόντες οἱ ἀδελφοὶ τὴν ἔλευσιν τῆς Κτητορίσσης Βασιλίδος, ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῆς, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὴν Μονήν, οὐκ ἠθέλησεν εἰσελθεῖν διὰ τῆς χαλκῆς ὥραιας πύλης τοῦ Ναοῦ, ἀλλ' ἐξ ἄκρας αὐτῆς ταπεινώσεως διὰ τῆς βορείας μικρᾶς πύλης βαδίζουσα, ἤκουσε φωνῆν ἀοράτως ἐξελθοῦσαν παρὰ τῆς πρὸ τῆς θύρας ἱστορημένης εἰς τὸν τοῖχον εἰκόνας τῆς Θεομήτορος λέγουσαν καὶ καλύουσαν αὐτῆς τὴν εἰς τὸν Ναὸν

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΙΧΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΨΑΛΤΗΡΙΟΥ

1. Πίναξ στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου καθ' ὅλον τὸ ἔτος, πλὴν τῆς περιόδου τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς

Ἡμέραι	Καθίσματα Ὁρθρου			Καθίσματα Ἑσπερινοῦ
	Α	Β	Γ	
Κυριακή	β'	γ'	ιζ'	-
Δευτέρα	δ'	ε'	-	ς'
Τρίτη	ζ'	η'	-	θ'
Τετάρτη	ι'	ια'	-	ιβ'
Πέμπτη	ιγ'	ιδ'	-	ιε'
Παρασκευή	ιθ'	κ'	-	ιη'
Σάββατον	ις'	ιζ'	-	α'

2. Πίναξ στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου κατὰ τὴν Α', Β', Γ', Δ' καὶ Ε' ἑβδομάδα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς

Ἡμέραι	Καθίσματα Ὁρθρου			Καθίσματα Ἑσπερινοῦ
	Α	Β	Γ	
Κυριακή	β'	γ'	ιζ'	-
Δευτέρα	δ'	ε'	ς'	ιη'
Τρίτη	ζ'	η'	θ'	ιη'
Τετάρτη	ι'	ια'	ιβ'	ιη'
Πέμπτη	ιγ'	ιδ'	ιε'	ιη'
Παρασκευή	ιθ'	κ'	γ'	ιη'
Σάββατον	ις'	ιζ'	-	α'

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Α. Ἀκολουθία τῆς πρωϊνῆς Τραπέζης (ἢ ἑσπερινῆς εἰς μονοφαγίαν)

Κρούσαντος τοῦ Προεστῶτος τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης μικρὸν κῶδωνα λέγει ὁ διαβαστής·
 Πάτερ ἡμῶν. Δόξα. Καὶ νῦν. Κύριε ἐλέησον γ'. Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

Εὐλογεῖ ὁ Προεστῶς τὰ παρατιθέμενα·

Χριστὲ ὁ Θεός, εὐλόγησον τὴν βρώσιν καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου· ὅτι Ἅγιος εἶ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ ὁ διαβαστής· Ἀμήν. Καὶ λέγει τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἀναγνώσματος («Βίος τοῦ ἀγίου...» ἢ «Τὰ ἐπίλοιπα ἐκ τοῦ Εὐεργετινοῦ» ἢ «Λόγος εἰς...»), **καὶ εὐθύς·** Εὐλόγησον Πάτερ.

Εἰπόντος τοῦ ἑφημερίου τὸ «Δι' εὐχῶν» ὁ διαβαστής· «Ἀμήν». Καὶ ἄρχεται τῆς Ἀναγνώσεως.

Κρούσαντος τοῦ Προεστῶτος τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης μικρὸν κῶδωνα διὰ τὸν οἶνον (ἐὰν γίνεται κατάλυσις οἴνου) λέγει ὁ διαβαστής· Δι' εὐχῶν τοῦ ἀγίου Πατρὸς ἡμῶν.

Μετὰ τὸ γεῦμα, κρούσαντος δις τοῦ Προεστῶτος διὰ τοῦ ξυλίνου κρουστήρος, παύει ὁ διαβαστής τὴν Ἀνάγνωσιν καὶ λέγει·

Ταῖς αὐτοῦ (ταῖς αὐτῆς ἢ ταῖς αὐτῶν) ἀγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ἐῖτα κατερχόμενος λέγει «Δι' εὐχῶν τῶν ἀγίων Πατέρων ἡμῶν» (δῖς) καὶ «Δι' εὐχῶν τοῦ ἀγίου Πατρὸς ἡμῶν» (ἅπαξ) καὶ λαμβάνει τὴν παρὰ τοῦ Προεστῶτος εὐλογίαν.

*

Ἐῖτα, ἐὰν ὑπάρχωσι Κόλλυβα λέγει ὁ διαβαστής·

Δόξα. Καὶ νῦν. Κύριε ἐλέησον γ'. Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

Καὶ εὐλογεῖ ταῦτα ὁ Προεστῶς. Μνημονευομένου δὲ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἁγίου, λέγει ὁ διαβαστής·

Ταῖς αὐτοῦ (ταῖς αὐτῆς ἢ ταῖς αὐτῶν) ἀγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

*

Ἐὰν οὐχ ὑπάρχωσι Κόλλυβα, κρουσθέντος τοῦ μικροῦ κῶδωνος ἀνίστανται οἱ ἀδελφοὶ καὶ λέγει ὁ διαβαστής· Δόξα. Καὶ νῦν. Κύριε ἐλέησον γ'. Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

Εὐλογεῖ ὁ Προεστῶς τὰ περισσεύματα·

Χριστὲ ὁ Θεός, εὐλόγησον τὰ περισσεύματα τῶν κλασμάτων τῆς τραπέζης ταύτης, καὶ πλήθυνον αὐτὰ ἐν τῇ ἁγίᾳ Μονῇ ταύτῃ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ σου ἅπαντι.

Καὶ ὁ διαβαστής λέγει·

Εὐχαριστοῦμέν σοι Χριστὲ ὁ Θεός ἡμῶν, ὅτι ἐνέπλησας ἡμᾶς τῶν ἐπιγείων σου ἀγαθῶν· μὴ στερήσης ἡμᾶς καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας· ἀλλ' ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου παρεγένου Σωτήρ, τὴν εἰρήνην διδοὺς αὐτοῖς, ἐλθὲ καὶ μεθ' ἡμῶν καὶ σῶσον ἡμᾶς. Δόξα. Καὶ νῦν. Κύριε ἐλέησον γ'. Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

Ὁ Προεστῶς·

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ ἐλεῶν καὶ τρέφων ἡμᾶς ἐκ τῶν πλουσίων αὐτοῦ δωρεῶν, τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ διαβαστής· Ἀμήν.

Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Μετά τὴν Ἀπόλυσιν τῆς Θείας Λειτουργίας λιτανεύομεν κοινῶς περὶ τὸν Ναὸν κρατοῦντες ἐν ταῖς χερσὶ τὰς ἀγίας εἰκόνας καὶ ψάλλοντες τὸ τροπάριον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου». Προπορεύονται οἱ ἐκκλησιαστικοὶ μετὰ δύο εἰσοδικῶν καὶ οἱ διάκονοι μετὰ θυμιατῶν. Ὁ Καθηγούμενος φέρει ἐπιτραχήλιον καὶ ἐρυθρὸν ἀρχιερατικὸν μανδύαν καὶ κρατεῖ ἀνὰ χεῖρας πατερίτζαν καὶ μικρὸν εὐαγγέλιον. Οἱ λοιποὶ ἱερεῖς φέρουσιν ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον, κρατοῦντες ἀνὰ χεῖρας τίμια Λείψανα, ὁ ἐφημέριος τὴν εἰκόνα τῆς Ἑορτῆς, οἱ δὲ μοναχοὶ καὶ οἱ λοιποὶ τὰς ἱεράς εἰκόνας. Γίνονται δ' στάσεις ἐν αἷς ἐκφωνοῦνται τὰ ἄρθρα τῆς Πίστεως καὶ ἀναγινώσκειται τὸ Συνοδικὸν τῆς Ὁρθοδοξίας.

* * *

Μετὰ τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν ἐξέρχονται οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκονοι εἰς τὸν σολεύα.

Ὁ διάκονος·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Καθηγούμενος· Εὐλογημένη ἡ δόξα Κυρίου ἐκ τοῦ τόπου τοῦ ἀγίου αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν», μεθ' ὃ ὁ Καθηγούμενος ἀναγινώσκει·

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, σὺν ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων, καὶ καταστροφῆ τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

Προφητικαῖς ἐπόμενοι ῥήσεσιν, Ἀποστολικαῖς τε παραινέσεσιν εἰκόντες, καὶ εὐαγγελικαῖς ἱστορίαις στοιχειούμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν ἐορτάζομεν. Καὶ ταύτη εὐχαῖς, καὶ λιτανείαις συνευφραίνομενοι τε καὶ συναγαλλόμενοι, ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ἄσμασιν.

Καὶ ψάλλεται τὸ Ἀπολυτίκιον. ᾠχος β'.

Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνούμεν ἀγαθέ, αἰτούμενοι συγχώρησιν τῶν πταισμάτων ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός· βουλήσει γὰρ ἠυδόκησας σαρκὶ ἀνελθεῖν ἐν τῷ Σταυρῷ, ἵνα ἄσκησιν ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ· ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμέν σοι· Χαράς ἐπλήρωσας τὰ πάντα, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, παραγενόμενος εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον.

Καὶ εὐθὺς ἀρχόμεθα τῆς Λιτανείας περὶ τὸ Ναοῦ, κατευθυνόμενοι πρὸς τὸν δεξιὸν μέρος, προπορευομένων τῶν ἐκκλησιαστικῶν φερόντων τὰ εἰσοδικὰ καὶ τῶν χορῶν ψαλλόντων· ἀκολουθοῦσιν οἱ διάκονοι θυμιαῶντες, εἶτα οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ Καθηγούμενος· ἔπονται δὲ οἱ λοιποὶ.

Ὅταν ἡ Λιτανεὶα φθάσῃ εἰς τὸν δεξιὸν χορὸν, ἱσταμένης τῆς Λιτανείας ἀναγινώσκει ὁ ἀρχαιότερος τῶν γερόντων τὸ α' ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως:

Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν.

Μεθ' ὃ,

ὁ Καθηγούμενος ἐκφώνως·

Τῶν τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν, λόγῳ, στόματι, καρδίᾳ καὶ νῷ, γραφῆτε καὶ εἰκόσιν ὁμολογούντων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ λαός· Αἰωνία ἡ μνήμη.

Τῶν εἰδόντων τῆς τοῦ Χριστοῦ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως, τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον, καὶ ταύτης τὸ κτιστὸν τε καὶ ἄκτιστον, τὸ ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, τὸ παθητὸν καὶ ἀπαθές, τὸ περιγραφτὸν καὶ ἀπερὶγραφτὸν· καὶ τῆ μὲν θεϊκῆς οὐσίας τὸ ἄκτιστον, καὶ τὰ ὅμοια προσαρμυζόντων, τῆ δὲ ἀνθρωπίνῃ φύσει τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ περιγραφτὸν ἀνομολογούντων καὶ λόγῳ καὶ εἰκονίσμασιν, αἰωνία ἡ μνήμη.